

2. Бусол О. Ю. Потенційна небезпека штучного інтелекту. *Інформація і право*. 2015. №2. С.121-128. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Infpr_2015_2_21. (дата звернення: 27.09.2022).

3. Радутний О. В. Кримінальна відповідальність штучного інтелекту. *Інформація і право*. 2017. №2 (21). С. 124-132.

4. ІТ-право: проблеми і перспективи розвитку в Україні : зб. мат. II-ї Міжнародної науково-практичної конференції, 17 листопада 2017 р. Львів : НУ «Львівська політехніка», 2017. С.318.

5. Офіційний портал координації міжнародної допомоги України. URL : <http://proaid.gov.ua/uk/pages/1>. (дата звернення: 27.09.2022).

Abstract: *In this report the outline and development of theoretical knowledge regarding the potential, trends and possible directions of using artificial intelligence technologies as a tool of legal reform and a means of increasing the effectiveness of their implementation are analyzed. The essence of intelligence and a deep understanding of the need for its use are revealed.*

Key words: *artificial intelligence, legal status, robot, thinking.*

*Науковий керівник –БОРКО Тетяна,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри економічної теорії і суспільних наук,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*

СИСТЕМА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

РАГУЛІНА Анастасія, здобувач вищої освіти

спеціальність 071 Облік і оподаткування

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: *У дослідженні порівняно галузі національної безпеки різних країн світу, встановлено закономірності їх розвитку. Сформовано значення національної безпеки для ефективності реалізації ресурсів.*

Ключові слова: *національна безпека, продовольча безпека, інформаційна безпека, енергетична безпека, екологічна безпека.*

Національна безпека є основним компонентом контролю захищеності прав та свобод суспільства. Це забезпечення охорони інтересів людини, громадянина і держави, за якої гарантується сталий розвиток населення, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація фактичних і потенційних загроз суспільним інтересам.

Розрізняють декілька ланок національної безпеки, зокрема це: продовольча, інформаційна, енергетична та екологічна [1]. Глобальний індекс продовольчої безпеки є оцінкою продовольчої безпеки країн світу. При його розрахунках враховується економічна та фізична доступність, якість та безпечність, природні ресурси та стійкість. У рейтингу продовольчої безпеки країн за індексом 2020 року лідерами є Фінляндія та Ірландія, їх середні бали становлять 85.3 та 83.8 відповідно. Україна знаходиться на 54 місці, індекс продовольчої безпеки дорівнює 63.0, дані показники мають добре значення, адже вони є вищими за середні. Є 12 країн, чий результат потребують покращення. До них входять Замбія, Судан, Гаїті, Гвінея. Їх індекс є меншим за 40 [2].

Інформаційна безпека – це збереження і захист інформації, а також її найважливіших складових, в тому числі спеціального обладнання, призначеного для використання та передачі цієї інформації. Інформаційна безпека займає особливе місце в системі забезпечення державної безпеки, тому загрози інформаційного характеру можуть спрямовуватись до будь-яких ланок національної безпеки, однак їх негативний вплив завжди опосередковуватиметься завданням шкоди інформаційного розпорядку держави.

Дослідження науковців показують, що перше місце у забезпеченні інформаційної безпеки у світі належить Сполученим Штатам Америки. За глобальним рейтингом потужності кібервійськ друге місце належить Китаю, третє Великобританії; Україна посідає 30 місце в зазначеному рейтингу [3].

Енергетичну безпеку можна трактувати як властивість технічної безпеки систем енергетики. Це стан захищеності життєво важливих «енергетичних інтересів» особи, суспільства і держави від зовнішніх та внутрішніх загроз. Лідером рейтингу Всесвітньої енергетичної ради стала Данія. Крім неї, у першій десятці за величиною індексу енергостійкості: Швеція, Швейцарія, Нідерланди, Велика Британія, Німеччина, Норвегія, Франція, Нова Зеландія, Словенія. Рейтингове місце України 48, оцінка за індексом енергетичної сталості- ABD [4].

Майбутнє зростання ролі інформаційно-комунікаційних технологій зумовлює виникнення значної кількості питань кібербезпеки стосовно

забезпечення захисту та стійкості функціонування енергетики. Питання полягає не лише в підготовці фахівців із захисту систем технологічного управління від кібератак, а й стосується повного розуміння проблематики та наслідків для забезпечення енергетичної та національної безпеки, подальшого розширення використання ІТ в енергетичних системах.

Останньою ланкою національної безпеки є екологічна безпека. Це рівень захищеності життєво важливих інтересів людини, а також суспільства, довкілля та держави від реальних або потенційних загроз, зумовлених антропогенними чи природними чинниками. За даними Environmental Performance Index 2022 року найкращі показники екологічної ефективності належать Данії, друге місце посідає Великобританія, третє – Фінляндія. На жаль, результати України є не одними з найкращих, вона посідає 52 місце. Звісно, події, які відбувались останні три роки залишили свій відбиток не тільки на екології, а й на всіх інших сферах безпеки [5].

Становлення національної безпеки стає причиною виникнення міжнародних відносин. Саме чітко визначена національна мета та її збереження на міжнародній арені є рушійною силою розвитку держави і показником її могутності. Сильна держава – це заможна держава. Від рівня заможності держави залежить її роль та місце в системі міжнародних відносин та геополітичне становище. Від цього, насамперед, залежить рівень безпеки суспільства. Основною умовою ефективності реалізації завдань та цілей захисту національних інтересів від реальних і потенційних загроз є прискорене удосконалення ланок безпеки й оборони держави. Звісно, це, як і будь-яка якісна зміна, вимагає часу, однак результат вчинення або утримання від таких дій буде прямо впливати на стан держави як такої, що може належним чином забезпечити захист своїх інтересів.

Література

1. ЗАКОН УКРАЇНИ “Про національну безпеку України”. Редакція від 15.06.2022 № 31, ст.241 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
2. Глобальний індекс продовольчої безпеки URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D0%BB%D0%BE%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D1%96%D0%BD%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%BB%D1%8C%D1%87%D0%BE%D1%97_%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D0%B8 (дата звернення: 22.09.2022)
3. National Cyber Power Index 2020 URL: <https://www.belfercenter.org/publication/national-cyber-power-index-2020>

4. Енергетична безпека України: методологія системного аналізу та стратегічного планування. Аналітична доповідь. Київ 2020 (с.41) URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-12/sukhodolia_energy_security_sayt-1.pdf (дата звернення: 22.09.2022)
5. Environmental Performance Index URL: <https://epi.yale.edu/epi-results/2022/component/epi> (дата звернення: 22.09.2022)

Annotation: *In the study, the national security industry of different countries of the world was compared, and the regularities of their development were established. The significance of national security for the efficiency of resource implementation has been formed.*

Keywords: *national security, food security, information security, energy security, environmental security.*

*Науковий керівник – БІЛЧЕНКО Олександр,
кандидат економічних наук, доцент,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ІННОВАЦІЙ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

СЛОБОДЯН Тетяна, здобувач вищої освіти

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: *у дослідженні проаналізовано особливості сучасної екологічної кризи, її взаємозв'язок з економікою. Запропоновано основні заходи щодо подолання негативних наслідків екологічної кризи.*

Ключові слова: *інновації, нововведення, дифузія, інноваційний процес, інноваційна діяльність.*

На межі ХХ-ХХІ ст. людство вступило в інноваційну добу, яка характеризується швидким наростанням змін у всіх сферах суспільного буття. Джерелом сучасного розвитку суспільства та діяльності людини стає інноваційна діяльність, а відповідно інновації стають важливим інструментом всіх радикальних змін у розвитку людини і економічної системи загалом.

Інновації зумовлюють безперервні економічні зміни, сприяють динамічному розвитку і підвищенню результативності як економічної системи загалом, так і окремих підприємств [1].

Економіка інновацій базується на двох фундаментальних принципах: основна мета економічної політики полягає в тому, щоб стимулювати більшу продуктивність завдяки інноваціям, і що ринки, що спираються тільки на ресурси та цінові сигнали, не завжди будуть настільки ж ефективними, щоб сприяти підвищенню продуктивності та економічному зростанню [2].